

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 12 lipca 2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że S. M. jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność u płatnika składek (...) Fotograficzna M. H. M. nie podlega od dnia 1 marca 2017 r. obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym tj. emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że z dokumentów zarejestrowanych w systemie informatycznym ZUS ustalił, że S. M. został zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego z tytułu współpracy przy prowadzonej przez H. M. pozarolniczej działalności gospodarczej od 1 marca 2017 r. Zgłoszenie zostało przekazane w dniu 9 marca 2017 r. W przekazanym zgłoszeniu zostało wskazane, że S. M. jest osobą współpracująca z osobą prowadząca pozarolniczą działalność, która nie ma ustalonego prawa do emerytury i renty, o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

Płatnik składek w złożonych za S. M. imiennych raportach miesięcznych wykazał na ubezpieczenia społeczne podstawę wymiaru składek za miesiąc od marca 2017 r. do maja 2017 r. w wysokości 2.557,80 zł, za miesiąc czerwiec 2017 r. w wysokości 2.131,50 zł, za miesiące od lipca 2007 r. do maja 2008 r. w wysokości 0,00 zł.

Ponadto płatnik składek przekazał za S. M. imienne raporty miesięczne o wypłaconych świadczeniach i przerwach w opłacaniu składek, w których wykazał za okres od 26 czerwca 2017 r. do 31 maja 2018 r. – zasiłek chorobowy.

Z ustaleń organu rentowego wynika, że decyzją instytucji łotewskiej z 13 lutego 2017 r. S. M. ma ustalone prawo do emerytury od 26 stycznia 2016 r.

ZUS wskazał, że w oparciu o zgromadzony materiał należy uznać, że z uwagi na fakt, że osoba współpracująca przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej i jednocześnie mająca ustalone prawo do emerytury podlega dobrowolnie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym – wnioskodawca S. M. od 1 marca 2017 r. nie podlega obowiązkowi ubezpieczeń społecznych oraz dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu z tytułu współpracy przy prowadzonej przez H. M. pozarolniczej działalności gospodarczej.

/decyzja – k. 27 – 28 akt ZUS/

Wnioskodawca złożył w dniu 7 sierpnia 2018 r. odwołanie od w/w decyzji i wniósł o uchylenie decyzji ZUS, uznając ją za niezgodną ze stanem prawnym i stanem faktycznym. W uzasadnieniu wskazał, że decyzja ZUS opiera się o założenie, iż otrzymanie uprawnień do emerytury w Łotwie automatycznie czyni go uprawnionym do emerytury w Polsce i tym samym wyklucza go z obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego ze wszystkimi wynikającymi z tego skutkami, między innymi prawa do zasiłku chorobowego oraz rehabilitacyjnego.

/odwołanie – k. 3/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację podniesioną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 4 – 5/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

S. M. urodził 17 grudnia 1953 r. Na mocy decyzji instytucji łotewskiej z dnia 13 lutego 2017 r. wnioskodawca ma ustalone prawo do emerytury od 26 stycznia 2016 r.

/bezsporne, decyzja – k. 14 akt ZUS/

Płatnik składek H. M. od dnia 3 lipca 2016 r. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą pod nazwą (...) fotograficzna M. H. M. z siedzibą w Ł.. Przedmiotem działalności jest działalność fotograficzna. Pełnomocnikiem firmy jest S. M.. Czynności objęte pełnomocnictwem w zakresie (...) dotyczą: zmiany wpisu, wpisu informacji o zawieszeniu wykonywania działalności gospodarczej, wpis informacji o wznowieniu wykonywania działalności gospodarczej, wnioski o wykreślenie wpisu z (...), prowadzenie spraw za pośrednictwem punktu kontaktowego.

/bezsporne/

S. M. podjął współpracę w firmie żony i od 1 marca 2017 r. został zgłoszony do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych, ubezpieczenia zdrowotnego oraz do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego. Zgłoszenie zostało przekazane w dniu 9 marca 2017 r. W przekazanym zgłoszeniu zostało wskazane, że S. M. jest osobą współpracującą z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą, która nie ma ustalonego prawa do emerytury i renty, o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności.

/bezsporne, wydruk (...) k. 22 akt ZUS/

Ubezpieczony został zgłoszona do ubezpieczeń społecznych z podstawą wymiaru składek od marca 2017 r. do maja 2017 r. w wysokości 2.557,80 zł, za miesiąc czerwiec 2017 r. w wysokości 2131,50 zł, za miesiące od lipca 2007 r. do maja 2008 r. w wysokości 0,00 zł.

/bezsporne/

Płatnik składek przekazał za S. M. imienne raporty miesięczne o wypłaconych świadczeniach i przerwach w opłacaniu składek, w których wykazał za okres od 26 czerwca 2017 r. do 31 maja 2018 r. – zasiłek chorobowy.

/bezsporne/

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie zgromadzonych dokumentów w aktach sprawy.

Sąd Okręgowy oddalił wniosek pełnomocnika wnioskodawcy o zwrócenie się do Ministerstwa Sprawiedliwości o przedstawienie prawa łotewskiego w zakresie dopuszczalności świadczeń z ubezpieczenia społecznego dla osób mających uprawnienia emerytalne i wykonujących prace, gdyż w ocenie Sądu wniosek ten zmierza jedynie do przedłużenia postępowania albowiem z uwagi na treść rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.UE.L.2004.166.1 z dnia 2004.04.30), Sąd w Polsce nie bada przesłanek nabycia prawa do emerytury na gruncie prawa łotewskiego, skoro zostało przyznane przez instytucję uprawnioną, a jedynie ma obowiązek uwzględnić fakt pobierania emerytury.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie wnioskodawcy w świetle zgromadzonego materiału dowodowego nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity: Dz.U. z 2017 r., poz. 1778, z późn. zm.) obowiązkowym ubezpieczeniom emerytalnym, rentowym i wypadkowym – podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi.

Ponadto jak stanowi art. 11 ust. 2 dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt 2, 4, 5, 8 i 10.

W myśl art. 8 ust. 11 analizowanej ustawy za osobę współpracującą z osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz zleceniobiorcami, o której mowa w art. 6 ust. 1 pkt 4 i 5, uważa się małżonka, dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione, rodziców, macochę i ojczyma oraz osoby przysposabiające, jeżeli pozostają z nimi

we wspólnym gospodarstwie domowym i współpracują przy prowadzeniu tej działalności lub wykonywaniu umowy agencyjnej lub umowy zlecenia; nie dotyczy to osób, z którymi została zawarta umowa o pracę w celu przygotowania zawodowego.

Zgodnie z art. 13 pkt 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, osoby współpracujące podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu od dnia rozpoczęcia współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności do dnia zakończenia tej współpracy.

Natomiast w myśl art. 9 ust. 5 w/w ustawy, osoba współpracująca przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej i jednocześnie mająca ustalone prawo do emerytury podlega dobrowolnie ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym.

W niniejszej sprawie kwestią bezsporną jest fakt, że wnioskodawca, na mocy decyzji instytucji łotewskiej z dnia 13 lutego 2017 r., pobiera od 26 stycznia 2016 r. emeryturę oraz, że od 1 marca 2017 r. został zgłoszony przez płatnika składek jako osoba współpracująca z osobą prowadzącą pozarolniczą działalność u płatnika składek (...) Fotograficzna M. H. M. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych tj. emerytalnego, rentowego i wypadkowego oraz dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Kwestią sporną, poddaną ocenie Sądu Okręgowego, było więc jedynie ustalenie, czy ubezpieczony, z uwagi na fakt pobierania emerytury uzyskanej na mocy decyzji instytucji łotewskiej, może podlegać na terenie Polski obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu współpracy przy prowadzeniu działalności gospodarczej.

Przeprowadzone w tym kierunku postępowanie dowodowe doprowadziło Sąd Okręgowy do przekonania, że S. M. nie może podlegać obowiązkowym ubezpieczeniom z tytułu współpracy przy prowadzeniu pozarolniczej działalności gospodarczej, z uwagi na w/w art. 9 ust. 5 w/w ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz rozporządzenie Parlamentu E. i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE.L.2004.166.1).

Na mocy postanowień Traktatu akcesyjnego Polska z dniem 1 maja 2004 r. stała się członkiem Unii Europejskiej i stroną traktatów stanowiących podstawę Unii. W związku z członkostwem Polski w Unii Europejskiej, dokonywana przez sądy kontrola stosowania prawa obejmuje kontrolę pod względem zgodności z prawem wspólnotowym, które od dnia 1 maja 2004 r. stało się częścią obowiązującego w Polsce porządku prawnego, a także z aktami normującymi, wydanymi przez organy Unii Europejskiej w randze Rozporządzenia.

W niniejszej sprawie znajdzie zastosowanie art. 5 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U.UE.L.2004.166.1 z dnia 2004.04.30). Zgodnie z treścią art. 3 ust. 1 lit. d, rozporządzenie stosuje się do całego ustawodawstwa odnoszącego się m.in. do świadczeń z tytułu starości.

Art. 5 w/w rozporządzenia, zatytułowany „równe traktowanie świadczeń, dochodów, okoliczności lub zdarzeń”, stanowi:

O ile niniejsze rozporządzenie nie stanowi inaczej oraz w świetle specjalnych wprowadzonych przepisów wykonawczych, zastosowanie mają następujące przepisy:

a) w przypadkach, w których na podstawie ustawodawstwa właściwego Państwa Członkowskiego, otrzymywanie świadczeń z zabezpieczenia społecznego i inny dochód ma pewne skutki prawne, odpowiednie przepisy tego ustawodawstwa mają zastosowanie także do otrzymywanych świadczeń równoważnych nabytych na podstawie prawodawstwa innego Państwa Członkowskiego lub dochodów osiągniętych w innym Państwie Członkowskim;

b) w przypadkach, w których na podstawie ustawodawstwa właściwego Państwa Członkowskiego, zaistnieniu pewnych okoliczności lub zdarzeń przypisywane są określone skutki prawne, to Państwo Członkowskie uwzględnia podobne

okoliczności lub zdarzenia zaistniałe w każdym Państwie Członkowskiego tak jak gdyby miały one miejsce na jego własnym terytorium.

W/w przepis składa się z dwóch części, które zostały ujęte w odrębnych jednostkach redakcyjnych tekstu. I tak lit. a dotyczy równego traktowania świadczeń i dochodów. Z kolei lit. b odnosi się do równego traktowania okoliczności lub zdarzeń. Oba unormowania wyrażają zasadę równego traktowania okoliczności lub zdarzeń.

Art. 5 rozporządzenia nr 883/2004 stanowi zatem, że okoliczności oraz zdarzenia zagraniczne należy traktować w określonej sytuacji tak jak okoliczności oraz zdarzenia krajowe. Jeżeli więc ustawodawstwo określonego państwa członkowskiego stanowi, że dane zdarzenie (okoliczność) wywołuje określony skutek prawny i taki skutek zostaje mu „przypisany”, to taki skutek należy również przyjąć w innym państwie członkowskim. Przykładowo, jeśli w państwie A określone zdarzenie zostało uznane za wypadek przy pracy, to w państwie B, w którym osoba, która uległa wypadkowi ubiega się o świadczenie, którego realizacja zależy od ustalenia istnienia wypadku przy pracy, należy przyjąć, również na gruncie tego ustawodawstwa, że wystąpił wypadek przy pracy, nawet jeśli przesłanki uznania określonego zdarzenia w tym państwie za wypadek zostały zdefiniowane odmiennie. Komentowane unormowanie nie prowadzi do ujednolicenia definicji uznawania określonych zdarzeń i okoliczności w porządkach krajowych poszczególnych państw członkowskich. Taka sama zasada dotyczy kwestii pobierania świadczeń oraz uzyskiwania dochodu.

Zgodnie z brzmieniem przepisu zrównanie okoliczności, zdarzeń, świadczeń czy dochodów ma być podejmowane przez właściwe państwo członkowskie, a zatem przez instytucję właściwą. Jest to zazwyczaj to państwo, w którym osoba podlega ubezpieczeniu, ubiega się o świadczenie bądź je pobiera, a okoliczności zdarzenia, mające miejsce w innym państwie lub pobierane tam wcześniej świadczenia czy uzyskiwany dochód, mają znaczenie dla podjęcia właściwej decyzji w przedmiocie podlegania czy nabycia świadczenia. Nie oznacza to jednak możliwości rozstrzygnięcia o tych okolicznościach czy zdarzeniach. Zgodnie z pkt 11 preambuły uwzględnianie okoliczności lub wydarzeń mających miejsce w państwie członkowskim nie może bowiem w żaden sposób sprawiać, że właściwym dla nich stanie się inne państwo członkowskie ani że będzie się do nich stosować jego ustawodawstwo /komentarz – Koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego – K. Ś., (...) 2012/.

Mając na względzie powyższe należy wskazać, że emeryturę przyznaną na podstawie ustawodawstwa innego państwa członkowskiego UE – w niniejszej sprawie Łotwy – traktuje się tak jak emeryturę przyznaną na podstawie ustawodawstwa polskiego, co oznacza, że skarżący może podlegać ubezpieczeniom społecznym w Polsce z tytułu współpracy przy działalności gospodarczej tylko dobrowolnie, zgodnie z treścią w/w art. 9 ust. 5 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

W toku postępowania pełnomocnik wnioskodawcy podnosił, że z uwagi na zasadę równego traktowania, sytuacja odwołującego się powinna być rozważana tak jak każdego obywatela polskiego i skoro skarżący jako obywatel polski nie nabył prawa do emerytury to był uprawniony do uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego.

Sąd w pełni zgadza się ze stwierdzeniem, że należy mieć na względzie zasadę równego traktowania, z tym, że przy uwzględnieniu uregulowań unijnych, a zwłaszcza rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego (Dz.U. UE.L.2004.166.1). W kontekście zarówno przepisów polskich jak i unijnych, to właśnie zasada równego traktowania wskazuje m.in. na to, że nie jest istotnym w którym kraju członkowskim obywatel danego kraju nabył prawo do emerytury. Będzie on traktowany na równi ze wszystkimi innymi osobami, które mają ustalone prawo do emerytury. Rozumienie zasady równego traktowania, przedstawione przez pełnomocnika odwołującego, prowadziłyby do nierówności traktowania obywateli państw członkowskich bowiem obywatel polski mający ustalone prawo do emerytury w Polsce podlegałby ograniczeniom wynikającym z art. 9 ust. 5 Ustawy, zaś obywatel polski mający ustalone prawo czy też prawa do emerytur w innych krajach członkowskich takim ograniczeniom by nie podlegał. Między innymi takiej nierówności ma zapobiegać treść przepisów wskazanego wyżej Rozporządzenia nr 883/2004.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy uznał, że decyzja organu rentowego jest prawidłowa i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie S. M..

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy

K.K.-W.